

EL FÒRUM JOAN ALSINA CONTESTA AL BISBE

Aportacions al debat obert sobre les vocacions

A la reunió del Consell Presbiteral del 13 de maig i a la del Consell Pastoral del 31 de maig, segons consta a les actes publicades al BEG del juliol/setembre de 2014 es va tractar de les vocacions al ministeri sacerdotal.

A l'acta del Consell Presbiteral es cita aquesta intervenció del bisbe Francesc: "Considerant la manca de vocacions, manifestà que aquest és un problema de tota la diòcesi; no és un problema només del bisbe. Tothom ha de vetllar pel bé pastoral de la diòcesi. Cal redescobrir la dimensió vocacional de tota la vida cristiana".

De fet, la crisi del que fins ara se'n deia de "vocacions sacerdotals", no és pas una preocupació exclusiva del nostre bisbat sinó tot al contrari; és una preocupació punyent de totes les esglésies particulars i, per tant, de tota l'Església.

En aquest context, ens ha semblat molt estimulants la iniciativa de l'episcopat brasiler de crear una comissió que estudiï el problema i la possibilitat d'ordenar homes casats. Uns delegats d'aquesta comissió ja han presentat el tema al Papa, que els demanà que li fessin propostes per afrontar un fenomen, cada vegada més agut, com és que les comunitats cristianes quedin greument desateses. Els teòlegs Paulo Suess i Michel de Certeau, jesuïta francès molt apreciat pel Papa, assessors de la comissió, plantegen una proposta innovadora: que l'Eucaristia pugui celebrar-se en un format en què la comunitat com a tal sigui el celebrant.

Nosaltres, doncs, també volem aportar els nostres punts de vista al debat, tot contribuint a obrir camins de sortida marcats democràticament i que puguin engrescar, per això mateix, els fidels a qui servim. Els presentem emmarcats entorn de dos eixos: a) Actituds, activitats o maneres de fer que no tenen futur i s'haurien d'arraconar; b) Propostes de cara al present i al futur.

a) Actituds, activitats o maneres de fer que no tenen futur i s'haurien d'arraconar;

≈ Les parròquies, vinculades a termes territorials, arrosseguen entrebancs que les fan incapaces d'esdevenir autèntiques comunitats, on realitzar un diàleg fluid i un intercanvi de vivències: la massificació, la dispersió d'interessos, la presència de capelletes gremials... Això també dificulta l'assoliment de lideratges consensuats, dinamitzadors de totes les sensibilitats.

≈ Les celebracions encarcarades, plenes de signes i símbols anacrònics, que no celebren ni proclamen el missatge de Jesús. La submissió rígida a les rúbriques no permet l'expressió fresca i emotiva de les creences, dels anhels i de les angoixes viscudes a la realitat quotidiana.

≈ La mentalitat masclista i patriarcal incrustada en tot el sistema, que, malgrat lleus maquillatges, no sap ni vol resoldre el paper de la dona ni les seves potencialitats específiques. La contradicció evident entre la proclamació teòrica de la igualtat de drets i deures i la pràctica discriminatòria, que exclou la dona de càrrecs i ministeris jeràrquics.

≈ El llenguatge alambinat i buit de propostes estimulants a la catequesi i a la predicació, que es limiten a repetir tòpics i enunciats dogmàtics sense argumentacions raonables i raonades i que menysprea la inculturació de la teologia d'acord amb les investigacions històriques i científiques, que reclamen una reinterpretació de la tradició.

≈ Una estructura jeràrquica i piramidal, que es manifesta clarament com això que és: una estructura de poder, de control (especialment de les consciències) i de culte a la persona, amb una escassa empatia amb el poble. Els temples luxosos i resplendents, els vestits i les orles, que estan al seu servei i la reforcen.

≈ L'enfocament com a objectiu prioritari de l'atenció al culte i a l'administració dels sagraments, que es realitza amb mínim discerniment i amb una preparació rutinària i passiva. El mètode com s'assegura el culte, d'una manera caòtica i imprevista, amb ministres passavolants, que actuen com a dòcils funcionaris.

≈ El funcionament d'institucions que haurien de ser participatives i que queden reduïdes a corretja de transmissió de consignes i d'informacions nascudes en despatxos curials. Poquíssimes vegades ofereixen la possibilitat d'escoltar i d'afrontar les qüestions que preocupen les bases.

b) Propostes de cara al present i al futur.

≈ La parròquia és de les persones que hi són i que hi participen. Convé que hi hagi equips que es responsabilitzin de cadascuna de les missions fonamentals de la parròquia: celebrar, anunciar i servir. Molts ja ho fem, però lamentem que, quan hi ha un canvi de rector, es desfà tot sense gaires miraments. Valdria la pena de bastir una política institucional per evitar aquestes tombarelles tan freqüents.

És important de donar el recolzament que necessiten a les persones que prenen responsabilitats d'aquesta mena, acompanyant-les i proveint-les de recursos materials per animar-les en aquestes tasques.

≈ Hauríem d'eliminar l'etiqueta d'imposició i d'obligatorietat de la Missa dominical, com a ocasió única i exclusiva de trobada amb Jesús i amb la comunitat de germans. En tota celebració de la Paraula, i més si hi ha Comunió, Jesús s'hi fa intensament present. Caldria reconèixer l'eficàcia i la potència de les celebracions entre setmana i familiars. Hi ha molta gent, fins i tot joves, que s'interessen per Jesús, al marge dels sagraments i de la litúrgia. Des d'aquesta perspectiva, seria just d'evitar la presentació de les celebracions "sense consagració" com unes celebracions devaluades, com un sucedani.

≈ Tornar al Baptisme el seu paper de sagrament bàsic, principi i fonament de tota l'experiència de fe, ja que és gràcies a ell que rebem la triple missió de ser testimonis, anunciar i celebrar la Bona Nova de Jesús. Tots i totes som unguits sacerdots, profetes i sobirans/servidors. Ja no ens cal gaire res més; en tot cas, exercir aquests ministeris amb plena responsabilitat i dedicació.

≈ Reforçar la visió que atribueix a la comunitat (mutant i plural, perquè és viva) la responsabilitat del seu desenvolupament i del seu progrés i aigualir l'altra, que atribueix aquesta tasca a un corrent vertical (sense jerarquia no hi comunitat), fonamentat en una determinada manera d'interpretar la "tradició", qualificada com a intocable.

≈ Promoure la participació responsable dels membres de la comunitat no solament en les decisions habituals i extraordinàries, sinó en la confecció i gestió d'un projecte parroquial que s'adeqüi a les realitats compartides. Atendre especialment els membres més actius i lúcids i també els crítics sincers i raonables.

≈ Buscar cooperativament els signes, símbols i el llenguatge que expressin actituds i valors vigorosos per al discerniment dels signes del temps, tot això que fa créixer el Regne de Jesús (la misericòrdia, la pau i la comunió) ara i aquí.

≈ Afavorir la formació de petites comunitats, travades gràcies a afinitats atractives, que donin testimoni creïble de comunió i que, vivint-la intensament, la projectin a àmbits més amplis.

≈ Instar els integrants de les institucions que haurien de ser participatives (especialment el Consell Presbiteral, el Consell Pastoral Diocesà i les reunions d'arxiprestes) perquè hi facin sentir la veu de les bases i aconseguixin de convertir-les en àgores de debat on s'encarin els problemes reals i es proposin estratègies realistes de renovació i respostes radicals als reptes que la cultura actual presenta a la fe evangèlica.

≈ Reformar a fons l'estatut del ministeri sacerdotal, alliberant-lo de la consagració segregadora i reforçant la seva funció de servei a la comunitat, sense cap altre condicionant que la idoneïtat per a aquesta funció i el seu reconeixement per part d'aquells a qui ha de servir. Això suposa, entre altres acords, l'establiment del celibat opcional, la renúncia a la discriminació de la dona i l'acceptació de la temporalitat de la dedicació.

Aquestes aportacions poden ajudar a definir les vocacions que s'adiguin millor a aquesta Església que estimem i que volem més fidel als orígens i més apta per acomplir la seva missió instrumental de promoure i de servir el Regnat de Déu. Una Església que no amagui ni pretengui imposar el seu projecte i els seus valors, sinó que els proposi amb credibilitat i gosadia: una nova humanitat, una societat fraterna i solidària, un món de fills del Déu que estima i de germans que s'estimen com Ell ens ha ensenyat. Una Església que escull el bàndol dels pobres i dels més febles; que, si s'ha d'equivocar, no ho faci mai havent errat l'elecció. Una Església humil, que fa camí amb els que fan camí, a peu pla; que s'enterra, que torna a Natzaret, que actua com el llevat. Una Església, com proposava Guy Derobaix, "on faci de bon viure, una Església de llibertat, de misericòrdia, de saviesa, amb iniciativa, diversa i plural, oberta, amable i cordial". Una Església que, com Jesús, acompanya, acull, guareix i aixeca, que genera vida, autoestima, confiança i alegria. Una Església que aporta sentit i horitzó de futur als homes i dones d'avui.

Octubre de 2015